

HALLINTO- JA TUKIPALVELUT

Tehtävän kuvaus

Hallinto- ja tukipalvelut vastaavat sivistyspalvelujen kokonaisuudesta ja luovat edellytykset kullekin tehtäväalueelle oman tehtävänsä hoitamiseen sekä monipuoliseen yhteistyöhön tehtäväalueiden välillä sekä yhteistyöhön strategisesti tärkeiden sidosryhmien kanssa. Hallinto- ja tukipalvelut seuraavat lainsäädäntömuutoksia ja muita muutoksia toimintakentässä ja tekevät yhteistyötä kunnan sisällä ja kuntarajojen yli. Etenkin yhteistyö hyvinvointialueen kanssa korostuu.

Tehtäväaluevastaava: sivistysjohtaja

Seurasimme toimintalapauksen vaikuttavuutta seuraavilla indikaattoreilla:

Indikaattori	2025	2024	2023	2022	2021
Koulutustasomittari	Ei uutta tietoa saatavilla	359,6	356,4	344,8	339,6
HYTE- kerroin euroa/asukas	19,6	20,5	19,6	20,9	21,8

(Tilastokeskus, THL)

Palvelulupaus ja yleistavoitteet

Tavoitteenamme on kuntastrategian mukaisesti luoda kuntalaisille onnellinen arki. Takaamalla yhdenvertaisen oikeuden elinikäiseen kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen. Sivistyspalvelut yhdessä muiden palvelualojen kanssa luovat viihtyisää, turvallista ja terveellistä elinympäristöä kuntalaisille. Sivistyspalvelut ovat oleellinen osa kunnan toimintaa, joiden tavoitteena on hyvinvoiva, tyytyväinen ja turvalliseksi olonsa tunteva muonilainen. Varhaiskasvatuksen sekä perusopetuksen ja lukion pedagogiikassa painottuu luontokasvatus. Tätä työtä tukemassa ovat varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteishanke Kahdensan vuodenajan Muonio – Lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen luontoon ja paikalliseen kulttuuriin perustuvan yhteisen tekemisen kautta -hanke sekä lukion Lumi, luonto, erä ja liikunta nuorten hyvinvoinnin lisääjinä - hanke. Muidenkin tehtäväalueiden toiminnassa luontokasvatus on läpileikkaava tema.

Tarjoamme kuntalaisille laadukkaan sivistyspalvelujen kokonaisuuden. Takaamme kattavat tukipalvelut toimialoille sekä panostamme työhyvinvointiin. Pidämme kehityskeskustelut vuosittain ja mahdollistamme muukin keskustelun henkilöstön kanssa. Lisäksi pyrimme järjestämään työnohjausta tarvittaessa. Tähtäämme kestävään sekä tasapainoiseen talouteen ja panostamme yhdessä tekemiseen, kunnan sisäiseen sekä alueelliseen yhteistyöhön sekä ennaltaehkäisevään työhön. Tavoitteina on kehittää edelleen sivistyspalvelujen organisaatiouudistusta ja päivittää varautumissuunnitelmat.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Toteutunutta sivistyspalvelujen organisaatiouudistusta kehitettiin sivistyspalvelujen eri palvelualueilla. Sivistyspalvelujen ja hyvinvointialueen rajapintojen palveluita ja palvelupolkuja kehitettiin yhteistyössä niin Laphan toimijoiden kanssa kuin eri sidosryhmien sekä järjestöjen ja yhdistysten kanssa. Koulukuljetusten osalta otettiin ensimmäinen optiovuosi käyttöön ja aloitettiin arviointityö

toisen optiovuoden mahdollisesta käyttöönotosta. Eri tehtäväalueilla arvioitiin eri ohjelmistojen tehokkaampaa käyttöönottoa ja tehostettiin toimistosihteeriresurssia. Lisäksi panostettiin onnistuneesti viranhaltijapäätösten ja lautakuntapykälien valmistelutyöhön. Kansalaisopiston osalta toteutettiin laaja ennakko vaikutusten arviointi liittymisestä seudulliseen opistoon. Evauksen johdosta päädyttiin kehittämään omaa opistoa ja lisäämään yhteistyötä seudun opistojen kanssa.

Sivistyspalveluissa seurattiin aktiivisesti eri hankerahoitusmahdollisuuksia sekä organisoitiin hanketyötä kestäväan ja laadukkaaseen suuntaan. Kriittisesti arvioitiin eri hankemahdollisuuksia ja mietittiin myös mahdollisuuksia sitoutua jatkamaan hankkeita hankerahoituksen loputtua.

Sivistyspalvelujen yhteiset toiminnalliset tavoitteet vuonna 2025 pohjautuivat kuntastrategian tavoitteeseen ”Elämme onnellista arkea”. Sivistyspalvelut keskittyivät erityisesti ennalta ehkäisevään päihdetyöhön ja edelleen yhdenvertaisuuden edistämiseen jokaisella tehtävätasolla. Osallistavan budjetoinnin toteuttamista kehitettiin yhteistyössä muiden palvelualueiden kanssa. Liikunta- ja hyvinvointipalveluihin kiinnitettiin erityistä huomioita vuoden aikana.

Kehitimme yhteistyössä yhtenäistä koulupolkua varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Toteutimme yhteistyössä lähikuntien ja ammattiopisto Lappian kanssa Tunturi-Lapin koulutus- ja työelämämessut ammattiopisto Lappialla. Lisäksi panostimme henkilöstön työhyvinvointiin ja pitovoimaan kaikilla tehtäväalueilla esim. järjestämällä työnohjausta tarvittaessa. Osallistuimme kunnan kotiutumistyöhön (esim. muoniolaisten –tuokiot, UMK, Meän illat).

KUNTASTRATEGIAA TUKEVAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET (1-3 KPL)

Talousarviotavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1.1.-31.12.2025
Palveluiden laadun, saavutettavuuden ja asiakaslähtöisyyden kehittäminen; palveluprosessin muotoilun käynnistäminen ja kehittäminen	Tapahtumien vuosikellon laatiminen yhteistyössä sivistyspalvelujen ja muiden palvelualueiden kanssa.	Suunnitelma (vuosikello) valmis, toteutunut K/E Viranhaltijoiden jalkautuminen eri tapahtumiin K/E	Toteutunut. Toteutunut (esim. Uusien muoniolaisten kohtaaminen ja Muonio fästit).
Sivistyspalveluiden uudet toimintatavat innovaatiot palvelutuotannossa; Ennalta ehkäisevä päihdetyö, yhdenvertaisuus sekä organisaatiouudistuksen kehittäminen	Suunnitelmallinen toiminta ennalta ehkäisevässä päihdetyössä ja yhdenvertaisuustoiminnan ylläpitäminen Organisaatiouudistuksen juurruttaminen: tiekartta Palvelukokonaisuudet ovat määrittely	Ennalta ehkäisen päihdetyön suunnitelma (vuosikello) valmis, toteutunut K/E Yhdenvertaisuussuunnitelma (vuosikello) valmis, toteutunut K/E Tarvittavat rekrytoinnit, tehtäväkuvien tarkistaminen Palvelut määritelty, toteutunut K/E	Osittain, työ aloitettu Osittain, suunnitelma lähes valmis. Toteutunut (liikunnanohjaaja, peruskoulun ja lukion yhteistyö)

		•liikuntapalvelut •kulttuuri- ja kirjastopalvelut •kansalaisopisto •peruskoulu ja lukio	teinen apulaisjohtaja rekrytoitu; kirjastovirkailija-kulttuurituottajan rekrytointi aloitettu; evaus toteutettu kansalaisopistossa.
Tiedolla johtaminen ja vaikuttavuus; Osallistavan budjetoinnin kehittäminen; Kansalaisopisto	Osallistavan budjetoinnin kehittäminen Kansalaisopiston yhteistyön mahdollisuuksien selvittäminen lähikuntien kanssa	Suunnitelma toteutuksesta laadittu, toteutunut K/E Selvitystyö (evaus), toteutunut K/E	Toteutunut, suunnitelma laadittu ja toteutettu. Toteutunut.

VARHAISKASVATUS

Tehtävän kuvaus

Varhaiskasvatus palveluiden tarkoitus on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, oppimista ja hyvinvointia. Varhaiskasvatus ja siihen kuuluva esiopetus muodostaa lapsen kasvun ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden ja perustan elinikäiselle oppimiselle. Tarjoamme varhaiskasvatustilain puitteissa laadukasta varhaiskasvatusta mahdollisimman kattavasti, monipuolisesti ja yksilöllisesti, varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti.

Jokaiselle varhaiskasvatuksessa olevalle lapselle laaditaan yksilöllinen varhaiskasvatussuunnitelma (VASU) ja esiopetuksessa esiopetussuunnitelma (LEOPS), joita päivitetään tarvittaessa ja niiden vaikuttavuutta arvioidaan. Lasten huoltajien ja henkilökunnan välinen yhteistyö on kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuuden perustana. Teemme aktiivista yhteistyötä eri kunnan toimijoiden kanssa. Yhteistyön tavoitteenamme on saada aikaan erilaisia toimintoja varhaiskasvatuksen sisällä ja tuottaa niitä myös muille ryhmille.

Tehtäväaluevastaava: sivistysjohtaja

Tehtäväyksikkövastaava: varhaiskasvatusvastaava

Seurasimme toimintalapauksen vaikuttavuutta mm. seuraavilla indikaattoreilla

Indikaattori	2025	2024	2023	2022	2021
Lapset varhaiskasvatuksessa ja osallistumisaste	Ei uutta tietoa saatavilla	69 lasta ja 65,7% (Vipunen, OPH)	78 lasta ja 72,2 % (Vipunen, OPH)	66 lasta ja 64,7 % (Vipunen, OPH)	69 lasta ja 65,7 % (Vipunen, OPH)

Kelan kuntali-sää saaneet perheet/v	15 perhettä (Keskimäärin)	26 perhettä	15 perhettä	15 perhettä	20 perhettä
Kotihoidon tu-kea saaneet perheet/v	15 perhettä (keskimäärin)	31 eri perhettä kokonaisuudes-saan ja 21 perhettä keskimää-rin	31 perhettä	25 perhettä	32 perhettä

Asiakastyytyväisyyskysely (arviointi asteikolla 1-5)

	Ka. 2025	Ka. 2024	Ka. 2023	Ka. 2022
Muonion kunnan varhaiskasvatuspalvelut ovat riittävät	4,5	4,4	4,0	3,8
Liikummeko varhaiskasvatuksessa riittävästi	4,1	4,3	4,3	3,6
Saan osallistua riittävästi lapseni varhaiskasvatuksen toi-minnan suunnitteluun ja arviointiin	4,2	3,7	3,9	3,7
Lapseni viihtyy varhaiskasvatuksessa	4,6	4,0	4,3	4,7
Lapseni varhaiskasvatus toteutuu hänen tarpeidensa mukaisesti	4,4	4,2	4,2	4,5

Palvelulupaus ja yleistavoitteet

Tavoitteena toiminnallamme on tukea ja kasvattaa onnellisia ja hyvinvoivia lapsia. Turvallisessa ja toimivassa oppimisympäristössä toteutettu esiopetus ja varhaiskasvatus on laadukasta ja määrällisesti riittävää – sitoudumme myös kehittämään näitä tavoitteita. Pedagogiikassa painottuvat luonto, liikunta ja leikki. Hyödynnämme asiakaspalautetta ja laadunarviointijärjestelmä Valssia varhaiskasvatuspalvelujen kehittämisessä sekä laadun arvioinnissa.

Myönnämme asiakkaille mahdollisimman hyvin heidän tarpeitaan vastaavan varhaiskasvatuspaikan ja maksamme kuntalisää sovitulla tavalla.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Varhaiskasvatuspalveluita toteutamme Päiväkotitunturihelmissä, esiopetuksessa ja esioppilaiden täydentävässä varhaiskasvatuksessa sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnassa. Esiopetus sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta on siirtynyt osaksi varhaiskasvatuspalveluja 1.8.2023 alkaen.

Lapsia varhaiskasvatuksessa oli (Daisy 31.12.2025) yhteensä 77 lasta. Lisäksi koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnassa oli 22 lasta ja esiopetuksessa oppilaita oli 22. Henkilökunnan muodostivat varhaiskasvatusvastaava, kuusi varhaiskasvatuksen opettajaa, 12 lastenhoitajaa, yksi valtionavustuksella palkattu ryhmäavustaja/lastenhoitaja tuentatarpeisille lapsille. Erityisopettajan tehtävät järjestettiin kevään 2025 ajan esiopetuksen osalta ostopalveluna ja varhaiskasvatuksen osalta sisäisin järjeste-lyin. 1.8.2025 alkaen Erityisopettajan tehtävät niin esiopetuksen kuin varhaiskasvatuksenkin osalta

on toistaiseksi sisällytetty yhden esiopetuksessa työskentelevän varhaiskasvatusopettajan tehtävänkuvaan. seuraamme varhaiskasvatarpeiden kehittymistä ja reagoimme tarvittaessa lisäämällä varhaiskasvatuspaikkoja ja kehittämällä palvelujen muotoja.

Tavoitteenamme oli edelleen juurruttaa esiopetus ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta osaksi varhaiskasvatuspalveluja. Uusi päiväkotitoiminta valmistui elokuussa 2025. Yhteisöllisyyttä lisätäksemme olemme toteuttaneet päiväkodin ja esiopetuksen kanssa yhteisiä tapahtumia säännöllisesti. Esiopetuksen henkilöstö osallistuu päiväkodin palaveriin ja henkilöstön suunnitteluiltoihin. Esiopetuksen henkilöstö pitää taukonsa päiväkodin tiloissa ja käyttävät päiväkodin toimistotiloja. Päiväkodin piha-alue on yhteinen esiopetuksen ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan kanssa, mikä mahdollistaa mm. Resurssien tehokkaan käytön, kun lapsia voi yhdistää varhaisissa aamuissa ja myöhäisissä illoissa. Varhaiskasvatuksen ja huoltajien sekä eri järjestöjen/ toimijoiden välistä yhteistyötä haluttiin kehittää mm. järjestämällä päiväkodilla iltatapahtumia, joissa perheet voivat tavata toisiaan, tutustua eri järjestöjen toimintaan ja luoda verkostoja arkensa tueksi. Herkästi kuunnellaan perheiden omia toiveita sekä tarpeita. Myös päiväkodin arkeen lisätään vierailuita eri toimijoiden luo ja kutsutaan vieraita päiväkotiin näin lisäämme oppimisympäristöjen monipuolisuutta.

Varhaiskasvatuspalvelut muuttivat uusiin tiloihin elokuussa 2025. Päiväkodin toimintakulttuuri ja tavat haluttiin hioutuvan yhtenäisiksi ja yhteisölliseksi mahdollisimman sujuvasti. Muutostyön tukemiseksi käynnistettiin toimintakulttuuriprojekti toimintojen sekä työskentelytapojen integroimiseksi. Projektia veti ulkopuolinen konsultti aikavälillä 1.4.2025- 29.9.2025. Yhteisiä toimintatapoja on luotu projektin aikana ja työtä jatketaan edelleen. Uuden toimintakulttuurin omaksuminen on keskeinen vuoden 2026 tavoite.

KUNTASTRATEGIAA TUKEVAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET (1-3 KPL)

Talousarviotavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1.1.-31.12.2025
Fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja taloudellisen hyvinvoinnin vahvistaminen sekä kasvun tukeminen; Kodin ja varhaiskasvatuksen sekä eri järjestöjen/ toimijoiden välisen yhteistyön kehittäminen	Vanhempainilta 1x vuosi Meän illat yhteistyössä järjestöjen kanssa 8x vuosi Yhteistyö kirjasto- ja kulttuuripalveluiden sekä / tai liikuntapalveluiden kanssa yhteisten perhetapahtumien muodossa 2 x vuodessa. Palautekyselyn toteuttaminen huoltajille Palvelukeskusvierailut 3x vuosi perinneleikkipäivä	Toteutuneet toiminnot K/E Kysely toteutettu K/E Palauteen käsittely henkilöstön kanssa K/E	Osittain toteutunut, (Meän illat toteutuneet 8/8, palvelukeskusvierailut toteutuneet 3/3, perinneleikkipäivä toteutunut, perhetapahtumat toteutuneet 2/2). Toteutunut. Toteutunut.
Fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja taloudellisen	Ulkopuolisen konsultin hankkiminen - työnohjaus	Työnohjaus toteutunut K/E	Toteutunut 3/3

lisen hyvinvoinnin vahvistaminen sekä kasvun tukeminen; Toimintakulttuurin muutoksen valmistautuminen	Henkilöstön osallistaminen prosessiin säännöllisten työiltojen merkeissä 3xvuosi) (henkilöstön osaamisalueiden tunnistaminen, tilaratkaisujen organisointi, toimintakulttuurin yksityiskohtiin paneutuminen: arvot, varhaiskasvatussuunnitelman toteutuminen jne.)	Toteutuneet toiminnot K/E	Toteutunut 3/3
---	--	---------------------------	----------------

PERUSOPETUS

Tehtävän kuvaus

Perusopetus sisältää vuosiluokkien 1–9 opetuksen. Opetusta annetaan kahdessa eri rakennuksessa. Perusopetuksen tavoitteena on tarjota laadukasta opetussuunnitelman mukaista opetusta resurssit huomioiden. Perusopetuksen perustana on realistinen ja suunnitelmallinen budjetointi. Perusopetuksen tehtävänä on taata jokaiselle turvallinen ja tiloiltaan tarkoituksenmukainen oppimisympäristö. Koulukohtainen opiskeluhoitoryhmä kehittää yhteistyössä oppilaiden ja koko koulun henkilökunnan kanssa toimintakulttuuria, joka edistää yhteisöllistä hyvinvointia. Laadukkaat opiskeluhoillon palvelut tukevat myös yksilökohtaisen opiskeluhoillon järjestämistä. Oppilaskuntatyö ja tukioppilastoiminta ovat aktiivista. Aamu- ja iltapäivätoimintaa kehitetään yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa. Oppilaille tarjotaan monipuolista kerhotoimintaa mahdollisuuksien mukaan. Liikkuvan koulu -hankkeen aikana luotuja rakenteita ylläpidetään edelleen ja kehitetään yhteistyössä liikuntatoimen kanssa. Koulun toimintaa kehitetään lisäksi tiiviissä yhteistyössä huoltajien, kunnan eri toimijoiden ja lähikuntien kanssa.

Tehtäväaluevastaava: perusopetuksen rehtori

Seurasimme toimintalupauksen vaikuttavuutta seuraavilla indikaattoreilla:

Indikaattori	2025	2023	2021
Kokee koulu-uupumusta, %, 4. ja 5. luokan oppilasta	Ei uutta tietoa saatavilla	25,5 %	14 %
Koulu-uupumus, % 8. ja 9. luokan oppilaista	21 %	23 %	28 %
Ei ole kiusattu koulussa lainkaan lukukauden aikana 4. ja 5. luokan oppilaista	48 %	52 %	66 %

Ei ole kiusattu koulussa lainkaan lukukauden aikana 8. ja 9. luokan oppilaista	60 %	47 %	74 %
--	------	------	------

(THL, Kouluterveyskysely)

Palvelulupaus ja yleistavoitteet

Tavoitteenamme hyvinvoiva, tyytyväinen ja turvalliseksi olonsa tunteva oppilas. Tähän pyritään alla eriteltyjen, kuntastrategiaa tukevien, toiminnallisten tavoitteiden mukaisella toiminnalla ja sen seurannalla ja arvioinnilla. Perusopetuksen pedagogiikassa painottuu käyttäytymisen myönteinen tukeminen ja luontokasvatus. Perusopetus osana sivistyspalveluita keskittyy erityisesti myös valtakunnallisen opetussuunnitelman sisällöistä yhdenvertaisuuden edistämiseen ja ehkäisevään päihdetyöhön. Osana sivistyspalveluita perusopetus panostaa henkilöstön työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Muonion yhtenäiskoulussa on 245 oppilasta (20.9.2025). Henkilöstömäärä on säilynyt pääsääntöisesti ennallaan. Henkilöstössä on rehtorin ja apulaisjohtajan lisäksi 9 luokanopettajaa, 14 aineenopettajaa, 4 erityisopettajaa, ja 7 ohjaajaa. Useat opettajat opettavat yhtenäiskoulun lisäksi myös lukiossa. Ensimmäistä, neljättä ja viidettä luokka-astetta lukuun ottamatta ryhmät on jaettu kahteen. Koulunkäynninohjaajien lukumäärä on määräytynyt edelleen oppilaiden tarpeiden mukaan. Opetusryhmien koko on säilynyt enimmillään 25 oppilaan ryhmänä.

Oppimisen tuki uudistui perusopetuksen osalta 1.8.2025 alkaen ja tämä aiheutti muutoksia toimintakulttuuriin. Tarkempia toimintatapoja on luotu syyslukukauden 2025 aikana ja työtä jatketaan edelleen koko siirtymälukuvuoden 25-26 ajan. Oppimisen tuen uudistamisen paikallinen suunnittelu, toteutus ja toiminnan vakiinnuttaminen on keskeinen lukuvuoden 25-26 tavoite.

KUNTASTRATEGIAA TUKEVAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET (1-3 KPL)

Talousarviotavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1.1.-31.12.2025
Fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja taloudellisen hyvinvoinnin vahvistaminen sekä kasvun ja oppimisen tukeminen; Hyvinvoiva, tyytyväinen ja turvallinen koulu	Ryhmäkokojen säilyttäminen alle 25 oppilasta Käyttäytymisen myönteisen tukemisen mallin vakiinnuttaminen Oppilaskuntatoiminta Tukioppilastoiminta yläkoulun lisäksi uutena myös alakoulussa Moniammatillisen Hyvi-ryhmän toiminnan kehittäminen Laadunvalvonta: Hyvi-kysely oppilaille (hyvinvointi, kiusaaminen, osallisuus, yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja häirintä)	Ryhmäkoot säilyneet alle 25 oppilasta K/E Luokakohtainen palkkiojärjestelmä ja toimintamalli vakiintunut K/E Oppilaskuntatoiminta toteutunut K/E Tukioppilastoiminta toteutunut K/E Hyvi-ryhmän toiminta toteutunut suunnitellusti K/E Hyvi-kysely oppilaille toteutettu 2krt/vuosi K/E	Toteutunut Osittain toteutunut Toteutunut Toteutunut (yläkoulu) Toteutunut Toteutunut

	Yhteisöllistä hyvinvointia edistävien opettajatiimien päivittäminen ja toiminnan kehittäminen edelleen	Opettajatiimien tarkoituksenmukainen toiminta toteutunut K/E	Toteutunut
Sivistyspalveluiden uudistetut toimintatavat innovaatiot palvelutuotannossa; Tuntikehityksen kehittäminen ja paikallisuuden hyödyntäminen	Tuntikehityksen kehittäminen edelleen VN:n asetuksen ja palautteen pohjalta	VN:n asetuksen mukaiset muutokset tehty, palautekysely toteutettu ja tuntikehystä päivitetty K/E	Toteutunut
	Vuosiviikkotuntimäärän kohdentaminen uudelleen	Vuosiviikkotuntimääriä kohdennettu uudelleen K/E	Toteutunut
	Luontokasvatussuunnitelman kehittäminen, laajentaminen ja käytäntöön juurruttaminen hankkeen kautta	Laajennettu luontokasvatussuunnitelma osana koulun arkea K/E	Osittain toteutunut
Fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja taloudellisen hyvinvoinnin vahvistaminen sekä kasvun ja oppimisen tukeminen; Työhyvinvointi ja tehtäviin kiinnittäminen	Kulttuurikasvatussuunnitelman noudattaminen	Kulttuurikasvatussuunnitelmaa noudatettu K/E	Toteutunut
	Työhyvinvointisuunnitelman seuranta ja päivittäminen	Työhyvinvointisuunnitelma päivitetty K/E	Ei toteutunut
	Työhyvinvointiryhmän perustaminen	Työhyvinvointiryhmä perustettu ja toiminnassa K/E	Toteutunut
	Yhteisöllisyyttä lisäävä tyhytoiminta	Yhteisöllisyyttä lisäävän tyhytoiminnan toteutuminen väh. 2 krt/vuosi K/E	Toteutunut
	Työnohjauksen jatkaminen	Työnohjaus toteutunut K/E	Ei toteutunut

LUKIO

Tehtävän kuvaus

Toisen asteen koulutukseen kuuluvat kunnan palveluna lukiokoulutus, yhdistelmäopinnot, ylioppilastutkinto sekä lukion aineopintojen tarjoaminen muissa oppilaitoksissa opiskeleville. Tavoitteena on tarjota nuorille laadukas yleissivistävä koulutus ja hyvät valmiudet ja mahdollisuudet jatkokoulutukseen. Aikuisille ja erityisen painavin syin muille opiskelijoille tarjotaan aikuislukion oppimäärä aikuisien LOPS2021 mukaan. Opiskelijalla on lukioaikanaan mahdollista suorittaa kaikki tarvitsemansa pakolliset ja valtakunnalliset syventävät opintojaksot. Tarjolla on lisäksi runsaasti paikallisia opintojaksosia erityisesti luontoliikuntaan ja työelämävalmiuksiin liittyen. Tarvittaessa käytetään itseopiskelua ja muualta ostettuja kursseja. Urheiluvalmennustoiminta antaa urheilijoille mahdollisuuden opiskelun ja harjoittelun joustavaan yhdistämiseen.

Tehtäväaluevastaava: lukion rehtori

Palvelulupaus ja yleistavoitteet

Tarjoamme monipuolista, motivoivaa ja opiskelijalähtöistä opetusta niin, että opiskelijalla on mahdollisuus onnistua ylioppilaskirjoituksissa sekä saada hyvät valmiudet jatko-opintoihin. Teemme yhteistyötä Ammattiopisto Lappian kanssa ammattiopintojen ja asuntola-asumisen mahdollistamiseksi. Teemme aktiivisesti töitä opiskeluhyvinvoinnin edistämiseksi ja luontosuhteen edistämiseksi.

Seurasimme toimintalapauksen vaikuttavuutta seuraavilla indikaattoreilla:

Indikaattori	2025 (lv25-26)	2024 (lv 24-25)	2023 (lv 23-24)	2022 (lv 22-23)	2021 (lv 21-22)
Opiskelijoiden määrä päätoimiset, yhdistelmäopiskelijat ja ai-neopiskelijat	23 / 13 / 0	33 / 8 / 4	41 / 3 / 8	49 / 2 / 4	44 / 2 / 0
Läpäisyaste ylioppilaaksi valmistumaan pyrkineiden osalta	Ei uutta tietoa saatavilla	93%	95 %	60 %	86 %

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Oppimisen tuki ajan tasalle 2024 –hankkeen avulla kehitettiin lukiokoulutuksen oppimisen tukea (vahvistettiin opettajien ja henkilökunnan osaamista opiskelijoiden vahvuuksien ja oppimisen haasteiden tunnistamisessa ja ohjaamisessa, kehitettiin työyhteisön osaamista tekoälyn suhteen – opetuksen ja oppimisen tukena sekä kehitettiin oppimisen tuen ohjausprosessia). Freeride Akatemian vankka valmennustoiminta ja yhtenäisen opetussuunnitelman luomat mahdollisuudet lukujärjestyksen kehittämiseksi mahdollistivat urheiluvalmennuksen laajentamisen yhä useamman ulottuville. Yleisvalmennus siirrettiin osaksi lukujärjestyksestä siten, että myös koulukuljetusopiskelijoilla oli mahdollisuus osallistua toimintaan ja kynnys osallistumiselle madaltui. Vuonna 2025 jatkettiin edelleen jakso- ja tunti-uudistuksen toimeenpanoa.

Pieni ikäluokka vaikutti opiskelijamäärään. Opiskelijamäärän nostaminen on tavoitteena. Lumi, luonto ja erä – luontoliikunta osaksi lukiokoulutusta – hankkeen avulla kehitettiin koulukohtaisia opintojaksoja. Hankkeen myötä testattiin uusia koulukohtaisia valinnaisia sekä kehitettiin opiskeluhyvinvointia. Yhteistyö muiden koulutuksen järjestäjien kanssa on laatuksymys, johon omalta osaltamme vastasimme tarjoamalla koulukohtaisia opintojaksoja myös muiden oppilaitosten opiskelijoille.

Vuonna 2025 vahvistimme opiskelijoiden hyvinvointia kehittämällä esim. välituntiliikuntaa. Uuden lukiolain myötä erityisopetusta on pitänyt järjestää kaikissa lukioista 2021 alkaen. Vuoden 2025 budjettiin oli varattu erityisopettaja- ja tukiopetusresurssi ja resurssit käytettiin suunnitellusti. Vuonna 2025 avustajille ei ollut tarvetta, koulukuljetus järjestettiin sitä tarvitseville.

KUNTASTRATEGIAA TUKEVAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET (1-3 KPL)

Talousarviotavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1.1.-31.12.2025
Fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja taloudellisen hyvinvoinnin vahvistami-	Välituntitoiminnan kehittäminen. Urheiluvalmennuksen integroiminen	Välituntitoimintaa toteutettu väh. 1krt/viikko K/E	Toteutunut

nen sekä kasvun ja oppimisen tukeminen; Hyvinvoiva lukiolainen	vahvemmin osaksi lukion lukujärjestystä. Opiskelijakyselyn toteuttaminen	Urheiluvalmennus on integroitu lukujärjestys-suunnitelmiin K/E Vuosittainen opiskelijakysely toteutettu K/E	Toteutunut, aamutreenit lukujärjestyksessä Toteutunut
Laadukkaan 2. asteen koulutuksen järjestäminen; laadukas opetus ja koulupolku, yhteistyömahdollisuuksien aktiivinen etsiminen	Yhteistyön kehittäminen korkeakoulujen ja muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa kansainvälisesti ja yli kuntarajojen. Oppimisen tuen toteuttaminen ja ohjausprosessin kehittäminen. Tekoälyn hyödyntämisen kehittäminen niin opetuksen kuin oppimisen tukena. Opetussuunnitelman tarvittavien osioiden päivittäminen. Uusien paikallisten opintojaksojen markkinointi, integroiminen vuosikelloon, toteuttaminen ja arviointi.	Yhteydenotot yhteistyökumppaneihin ja yhteiset suunnitelmat. Toteutuneet yhteiset opintojaksot ja tapahtumat. Toteutunut vertaistuki-toiminta opettajien välillä. K/E Toteutunut erityisopetus- ja tukiopetus K/E Ohjaussuunnitelma toteutunut K/E Tekoäly koulutus opettajille, toteutunut K/E Suunnitelma tekoälyn hyödyntämiseksi opetuksessa ja oppimisessa, toteutunut K/E Opetussuunnitelma päivitetty, toteutunut K/E Opintojaksojen näkyvyys, toteutuminen, tehty itsearviointi ja pyydetty palaute. K/E	Toteutunut, Lappian ja Redun; Lapin lukioiden rehtoreiden ja erityisopettajien; korkeakouluyhteistyö Toteutunut, mm. korkeakouluviikko, Aurora-hankkeen tapahtumat, talvivaelluksella paikkoja tarjottiin Enontekiön ja Kolarin lukiolaisille, opettajien Erasmus tapahtumaan osallistuminen Toteutunut, mm. rästimä, ohjattu lukiopiiri, tukiopetus. Osittain toteutunut. Toteutunut. Toteutunut. Toteutunut. Toteutunut.

KANSALAI SOPISTO

Tehtävän kuvaus

Kansalaisopisto järjestää koulutusta ja kursseja vapaata sivistystyötä koskevien säännösten mukaisesti. Tarjoamme monipuolisia ja laadukkaita koulutuspalveluja kuntalaisille mahdollisimman kattavasti, opiskelijoiden toiveet huomioiden. Mahdollistamme lisäksi etäopintoja muissa oppilaitoksissa ja ylläpidämme tentinvalvontapalvelua. Kehitämme kurssitarjontaa myös etäkursseilla, jonka takia opinto-ohjelma voidaan suunnitella entistäkin monipuolisemmaksi.

Tehtäväaluevastaava: sivistysjohtaja, kansalaisopiston rehtori

Tehtäväyksikkövastaava: kirjastonjohtaja- kulttuurivastaava

Seurasimme toimintalupauksen vaikuttavuutta mm. seuraavilla indikaattoreilla:

Indikaattori	2024 (lv 24-25)	2023 (lv 23-24)	2022 (lv 22-23)	2021 (lv 21-22)	2020 (lv 20-21)
Eri osallistujien lkm/osallistumiset	466/657	502/696	366/422	325/398	336/ –
Opetustunnit	1975	2390	1734	1536	–
Opetustunnit/1000 asukasta	851	1027	757	668	630

Palvelulupaus ja yleistavoitteet

Kansalaisopisto tarjoaa mahdollisuuksia oppia ja harrastaa ja siten parantaa elämänlaatua ja hyvinvointia. Kansalaisopisto omalta osaltaan luo onnellista arkea ja kiinnittää huomioita syrjinnän vastaiseen työhön sekä yhdenvertaisuuteen. Muonilaiset ovat monipuolisia oppijoita, joten kurssitarjontammekin vastaa monipuolisiin kiinnostuksien kohteisiin sekä tarpeisiin. Kansalaisopisto kehittää yhteistyömahdollisuuksia eri sidosryhmien sekä muiden oppilaitosten kanssa. Opintokokonaisuuksia suunnittelemme tavoitteellisesti ja kuntalaisten palautteen pohjalta.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Opisto profiloituu paikallisuuteen, joka näkyi kurssitarjonnassa etenkin kädentaidoissa ja luontokasvatuksessa. Jatkoimme taideaineiden tarjoamista kurssitarjonnassa ja kehitimme luontoaiheisten kurssien tarjontaa. Opiston tarjonta on myös riippuvainen paikallisista ja lähialueiden osaajista, joita kartoitettiin aktiivisesti. Kokeilimme uusia kursseja ja osallistimme kuntalaisia palveluiden suunnitteluun asiakasraadilla avulla.

Selkeytimme kansalaisopiston vastuualueita, jotta viestintä opiskelijoille ja henkilökunnalle olisi yhtenäistä ja selkeää. Kulttuuri- ja vapaa-aikatuottajan tehtävä nykyisessä muodossaan lakkasi määräaikaisen tehtävän päätyttyä 31.7.2025. Kirjastonjohtaja, kulttuurivastaavan työpanosta kansalaisopistolle lisättiin 10 % 1.8.2025 alkaen. Kartoitimme kansalaisopistolle soveltuvia hankkeita ja kehitimme myös tapahtumatuotantoa järjestämällä näytöksiä ja retkiä. Jatkoimme yhdenvertaisuuden huomioimista lukukauden aikana ja saatoimme päätökseen Yhdessä-hankkeen aikana toteutetun tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman.

Kansalaisopistossa selvitettiin opiston yhteistyön mahdollisuuksia lähikuntien kanssa; vuoden aikana kartoitettiin esimerkiksi mahdollisuutta siirtyä osaksi Enontekiön, Kittilän ja Sodankylän yhteistä Revontuli-opistoa 1.8.2026 alkaen. Opistossa toteutettiin ennakko vaikutusten arviointi mahdollisesta siirtymisestä. Arvioinnin perusteella päädyttiin jatkamaan oman kansalaisopiston ylläpitämästä ja kehittämästä, mutta lisäämään yhteistyötä lähialueen muiden kansalaisopistojen kanssa esimerkiksi etäkurssien markkinoinnissa.

KUNTASTRATEGIAA TUKEVAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET (1-3 KPL)

Talousarviotavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1.1.-31.12.2025
Virkistynyt, osaava ja vetovoimainen organisaatio; asiakaslähtöiset palveluprosessit	Tarkastellaan mahdollisuutta tiivistää yhteistyötä lähikuntien kanssa, esim. siirtyä osaksi Revontuli-opistoa 1.8.2026 alkaen - ennakko vaikutusten arvioinnin laatiminen Kustannusvaikutusten ja taloudellisten sitoumusten (henkilöstöresurssit ja tilavuokrat) sekä kuntalaisten mahdollisten kurssiajennusten selvittäminen Kurssitarjonnan määrän, monipuolisuuden ja alueellisen saavutettavuuden selvittäminen	Ennakko vaikutusten arviointi laadittu K/E Revontuli-opiston kurssien lkm/lukuvuosi, ympäristökylien kurssien lkm/lukuvuosi Kustannukset/lukuvuosi Henkilöstöresurssi/lukuvuosi Kurssiajennukset/määrä	Toteutunut; ennakko vaikutusten arviointi dokumentoitu.
Fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja taloudellisen hyvinvoinnin vahvistaminen sekä vuoropuhelun edistäminen; Yhdenvertainen oikeus elinikäiseen kasvuun, kehittymiseen ja oppimiseen	Luonnon rooli ja luontokasvatus osana opetusta Luontoaiheisten kurssien tarjonnan kehittäminen ja lisääminen Kurssien järjestäminen luonnossa Luonnon monimuotoisuuden ja kestävä kehityksen periaatteet osana opetusta Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman jalkauttaminen	Oppilas- ja sidosryhmäpalaute toteutettu K/E Toteutuneiden luontoaiheisten kurssien määrä/lukuvuosi Luontoaiheisten kurssien osallistujamäärä, lkm/lukuvuosi Yhdenvertaisuussuunnitelma valmis K/E	Toteutunut. Toteutunut, luontoaiheiset kurssit 5/lukuvuosi Osallistujamäärä luontoaiheisilla kursseilla 41/lukuvuosi. Toteutunut.

	osana Yhdessä!- hanketta Verkkokurssien ja kurssien järjestäminen ympäristökylillä Kuntalaisten osallistaminen palveluiden suunnitteluun (asiakasraati)	Toteutuneiden verkko-kurssien määrä lkm/lukukausi Ympäristökylillä toteutuneiden kurssien määrä lkm/lukukausi Henkilöstön osallistuminen koulutuksiin, K/E Asiakasraadin toteutuminen, K/E	Osittain, 2/lukuvuosi. Toteutunut, 7/lukuvuosi. Osittain, koulutuksista välitetty tietoa henkilöstölle. Toteutunut.
--	---	---	--

KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT

Tehtävän kuvaus

Kirjastopalvelujen tavoitteena on tarjota nykyaikaisia kirjastopalveluita kaikille kunnan asukkaille. Tarjoamme asiakkaillemme pääsyn tietoon ja kulttuurisisältöihin, edistämme lukemista ja lukutaitoa, innostamme lukemaan, tarjoamme tietopalvelua sekä mahdollistamme monipuolisen kirjastotilojen käytön. Kirjastopalvelut edistävät yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Kulttuuripalvelut tarjoavat monipuolisia kulttuurielämyksiä kaikille kunnan asukkaille. Tarjoamme tuoreita kulttuuripalveluita, tiloja kulttuuritoimijoille sekä edistämme historian säilymistä perinteen kautta. Tuemme paikallisia kulttuuritoimijoita apurahalla, joka mahdollistaa paremman yhteistyön tapahtumien suunnittelussa. Kulttuuritilaisuuksia järjestetään yhteistyössä paikallisten kulttuurivaikuttajien, kunnan muiden toimielinten sekä paikallisten yrittäjien kanssa. Museon tehtävänä on kartoittaa yhteistä kulttuurista ja sosiaalista pääomaa. Museo pitää esillä suomalaista kulttuuriperintöä, tarjoaa opastusta sekä tapahtumia eri ikä- ja kohderyhmille.

Tehtäväaluevastaava: kirjastonjohtaja-kulttuurivastaava

Seurasimme toimintalupauksen vaikuttavuutta mm. seuraavilla indikaattoreilla

Indikaattori	2025	2024	2023	2022	2021
Kulttuuritapahtumien määrä ja osallistujamäärä	71kpl 2885 henkilöä	81kpl 3787 henkilöä	52 kpl 2264 henkilöä	24 kpl 1238 henkilöä	13 kpl
Harrastaa taidetta tai kulttuuria vähintään yhtenä	-	-	89 %	-	60 %

päivänä viikossa, % 4. ja 5.lk oppi- laista					
Kirjaston tapahtu- mien osallistumis- aste, as/1000 as	Ei uutta tietoa saatavilla	400,43	348,09	412.75	205,80
Lainauten määrä, lainat	47 010	45 949	42 069	47 921	53 162
Lainaajien määrä, aktiiviset lainaajat	1199	1184	1147	1219	1413
E- aineistot, lai- nausmäärät	5198	4868	4715	4098	1550
E- aineiston koko- elmamäärä, las- kennallinen	34	31	35	33	19

Palvelulupaus ja yleistavoitteet

Muoniossa asuu onnellisia ja tiedonjanoisia kuntalaisia, jotka saavat nauttia ajantasaisista sekä moderneista kirjastopalveluista. Meillä on laadukas ja kattava kokoelma, mistä valita. Meille tärkeää on asiakaslähtöisyys, jonka vuoksi panostamme asiakaspalveluun ja aukiolotunteihin. Aineisto hankitaan kattavasti ja monipuolisesti ottaen huomioon kunnan väestörakenne, koulutus, harrastuneisuus sekä virkistykseen tarve. Tiedotamme kuntalaisia kirjaston tarjoamista palveluista ja siitä, että ne on tarkoitettu kaikille tasavertaisesti. Yhdenvertaisuus on keskeinen arvomme, jonka vuoksi kirjasto pyrkii tavoittamaan myös ne asiakkaat, jotka eivät fyysisesti pääse kirjastoon ja tarjoamme erikoisaineistoja asiakkaille, joilla on lukemisesta.

Kirjastoauton reittisuunnitelmaa ja kirjaston aukiolotunteja tarkkaillaan, jotta ne vastaavat asiakkaiden toiveita ja palvelevat asiakkaiden tarpeita mahdollisimman hyvin. Panostamme kirjastoauton reittiaikataulun ja tapahtumien tiedotukseen, jotta palvelut olisivat mahdollisimman saavutettavat. Järjestämme kirjastossa oheistoimintaa, kuten kirjaesittelyjä, digiopetusta, kirjastokäytönopetusta, kirjavinkkauksia sekä satutunteja ja nuortentapahtumia. Panostamme entistä monipuolisempaan yhteistyöhön koulun, varhaiskasvatuksen, nuorisopalveluiden sekä ikäihmisten palveluiden kanssa. Toivomme lasten ja nuorten kirjastopalveluita lukijuuskasvatussuunnitelman mukaisesti. Kiinnitämme huomiota henkilöstön työhyvinvointiin, ammattitaidon ja osaamisen kehittämiseen sekä kouluyhteistyön vaatimuksiin.

Kulttuuripalvelumme vahvistavat kuntalaisten onnellisuutta sekä kokemuksia, ja herättelevät kuntalaisten aktiivisuutta. Tarjontamme on mahdollisimman saavutettavaa sekä laadukasta. Pyrimme vaikuttamaan onnistuneesti tapahtumat ja panostamme laadukkaisiin esiintyjiin. Kehitämme palveluitamme yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa ja tarjoamme laadukkaita ja tasavertaisia kulttuuripalveluita kaikille ikäryhmille kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Olemme valmistelleet koko Suomen yhteiseen e-kirjastoon siirtymistä vuoden 2024 aikana ja siirryimme vuoden 2025 aikana Kuntien yhteiseen e-kirjastoon. Siirtymän avulla pystymme tarjoamaan pääsyn entistäkin laajemman ja kattavamman e-aineistokokoelman piiriin. Siirtymävaiheessa jätimme nykyisen Pohjoisen e-kirjaston käyttöön supistetulla tarjonnalla, sillä Kuntien e-kirjasto ei tarjoa vielä e-lehtiä, musiikkipalveluita eikä elokuvien lainausta.

Kirjastonjohtaja, kulttuurivastaava on siirtynyt elokuussa 2023 vastaamaan kansalaisopistosta 10 % työajalla, kansalaisopiston henkilöstömuutoksien johdosta työaika kasvatettiin siten, että yhteensä 20 % työajasta sijoittuu kansalaisopiston puolelle. Kulttuuri- ja vapaa-aikatuottajan tehtävä nykyisessä muodossaan lakkasi määräaikaisen tehtävän päätyttyä. Kulttuurituottajan tehtävää kulttuuri-palveluissa jatkettiin määräaikaisena 31.12.2025 saakka 50 % työajalla.

Jatkoimme vuonna 2024 käynnistynyttä Matkalla-mallia ja tarjosimme kulttuurihyvinvointipalveluita neuvolaan ja ikäihmisten asumisyksiköihin. Päivitimme kulttuurikasvatussuunnitelman kaudelle 2026-2030 ja huomioimme sisällöissä lasten lisäksi myös muita kohderyhmiä. Kehitimme kesäajan festivaalitoimintaa ja pyrimme vakiinnuttamaan kesätapahtumat, kuten Väyläfestivaalin ja Muonio Fästit.

KUNTASTRATEGIAA TUKEVAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET (1-3 KPL)

Talousarviotavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1.1.-31.12.2025
Oppimisen ja kasvun tukeminen sekä kulttuuritoiminnan hyvinvointivaikutusten ja kulttuurillisen vuorovaikutuksen edistäminen; Yhdenvertainen oikeus elinikäiseen kasvuun, kehittymiseen ja hyvinvointiin; Kulttuurihyvinvoinnin ja kulttuurikasvatuksen suunnitelmallisuus	Kulttuurikasvatussuunnitelman päivittäminen kaudelle 2026-2030	Palautekysely toteutettu K/E	Toteutunut
	Paikallisten toimijoiden huomioimen kulttuurikasvatussuunnitelman sisältöjen toteuttajana	Kulttuurikasvatussuunnitelma päivitetty K/E	Toteutunut
	Yhteistyö varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja 2. asteen kanssa suunnitteluvaiheessa	Suunnittelutyöryhmä kokoontunut lkm/vuosi	Toteutunut, 4krt/vuosi
	Kulttuurihyvinvoinnin huomioiminen kulttuurikasvatussuunnitelmassa	Kulttuurikasvatussuunnitelmaan suunnitellut tapahtumat lkm/vuosi	Toteutunut, 26krt/vuosi
	Kulttuuripalveluiden vuosikellon laatiminen	Vuosikello toteutettu K/E	Toteutunut
	Yhteistyö Kiertävä lastenkulttuurikeskus Kattilan kanssa		

Virkistynyt, osaava ja vetovoimainen organisaatio; Sujuvat, saavutettavat ja turvalliset kirjastopalvelut; asiakaslähtöiset palveluprosessit	Kirjaston lakisääteisten palvelujen turvaaminen Kirjastopalveluiden henkilöstötarpeen ja aukioloaikojen kartoittaminen Valmius- ja kriisitilanteisiin varautuminen; valmiussuunnitelman päivittäminen Turvallisen tilan periaatteiden laatiminen (asiakasraati)	Henkilöstötarpeiden ja aukioloaikojen kartoittamisen toteutettu K/E Kävijät lkm/vuosi Omatoimiasioinnit lkm/vuosi Käyttäjäkoulutukset lkm/vuosi Tapahtumat lkm/vuosi Valmiussuunnitelma valmis K/E Asiakasraati kokoontunut K/E Turvallisen tilan periaatteet laadittu K/E	Osittain toteutunut, henkilöstöressurssitarve todettu. Toteutunut. Toteutunut Osittain, turvallisen tilan periaatteiden työpaja pidetty asiakasraadissa.
---	--	---	---

NUORISOPALVELUT

Tehtävän kuvaus

Nuorisopalveluiden tehtävänä on tuottaa laadukkaita ja monipuolisia nuorisopalveluita paikkakuntalaisille lapsille, nuorille ja nuorille aikuisille sekä kehittää toimintaa aktiivisesti. Nuorisopalveluiden kohderyhmää ovat kaikki alle 29-vuotiaat kuntalaiset. Tehtävänämme on kohderyhmän yhteisöllisyyden ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen, syrjäytymisen ja kiusaamisen ehkäiseminen sekä kasvun ja kehityksen tukeminen eri elämäntilanteissa.

Nuorisopalveluissa on käytössä kolme erilaista työmuotoa; nuorisotyön mahdollistaminen, yhteisöllinen ja avoin nuorisotyö sekä kohdennettu nuoristyö. Nuorisotyön mahdollistamisen avulla luomme edellytykset laadukkaaseen ja alati kehittyvään nuorisotyön tarjoamiseen onnistuneella ja kehityksmyönteisellä hallinnolla, nuorisojärjestöjen tukemisella ja aktiivisesti toimivalla nuorisovaltuustolla. Yhteisöllinen ja avoin nuorisotyö tarjoaa avoimia ja ohjattuja vapaa-ajan toimintoja kuten erilaisia harrastusmahdollisuuksia ja tapahtumia sekä viihtyisät ja nykyaikaiset tilat ympäri vuoden yhdessä olemiseen. Koulu- ja oppilaitosnuorisotyö varmistavat, että koulujen ja oppilaitosten arjessa on riittävästi luotettavia aikuisia, jotka omalla työllään ehkäisevät kiusaamista, syrjäytymistä ja luovat edellytyksiä turvallisen kouluarjen toteutumiselle. Kohdennetun nuorisotyön työmenetelmänä toimii etsivä nuorisotyö, joka tarjoaa yksilöllistä tukea elämän nivelvaiheissa kuten opinnoissa, työllistymisessä ja arjen hallinnassa sekä toimii perusnuorisotyön sekä koulu- ja oppilaitosnuorisotyön tukena. Nuorisopalveluissa on aloitettu valmistelu nuorten työpajatoiminta -toiminnan siirtämiseksi nuorisopalveluiden tehtäväalueelle 1.1.2027 alkaen.

Tehtäväaluevastaava: sivistysjohtaja

Tehtäväyksikkövastaava: nuorisovastaava

Seurasimme toimintalupauksen vaikuttavuutta seuraavilla indikaattoreilla:

Indikaattori	2025	2024	2023	2022	2021
Ei koe olevansa tärkeä osa koulu- eikä luokkayhteisöä, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Ei uutta tietoa saatavilla	-	27 %	-	23 %
Kunnassa toimii nuorisovaltuusto, K/E	K	K	K	K	K
Avoimen nuorisotilatyön osallistujamäärät	685 toimintatuntia 3406 kävijää	699 toimintatuntia 3637 kävijää	623 toimintatuntia 3525 kävijää	143 kpl nuorisotila-iltoja 3650 kävijää	141 kpl nuorisotila-iltoja 3333 kävijää
Kaiken kirjatun toiminnan kokonaisarvosana (arviointi asteikolla 1-5)	4,25	4,23	4,10	-	-

Palvelulupaus ja yleistavoitteet

Muonilainen nuoriso on onnellista ja osallistuvaa. Vahvistamme muoniolaisten lasten, nuorten ja nuorten aikuisten monipuolisia osallistumis-, vaikuttamis- ja toimintamahdollisuuksia. Toimimme työssämme eriarvoisuuden, syrjäytymisen ja kiusaamisen ehkäisemiksi. Vahvistamme kokonaisvaltaisesti lasten ja nuorten sekä koko yhteisön hyvinvointia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Hyödynnämme toiminnassamme ennalta ehkäisevää työtettä sekä varhaista, avointa ja moniammatillista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa niin paikallisesti kuin myös valtakunnallisesti.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Seuraamme aktiivisesti nuorisotyön valtakunnallisen kentän alati tapahtuvia muutoksia ja etenkin nuorisotyölle merkittävää hankemaailmaa ja reagoimme niihin tarvittaessa. Suvaitsevaisuuden ja yhdenvertaisuuden teemat ovat koko palvelualueen yhteinen tavoite ja tähän vastaamme kehittämällä oppilaitosnuorisotyön resurssia toisen asteen opiskelijoiden arkeen.

Tavoitteemme vuodelle 2025 oli, että oppilaitosnuorisotyö toimii tärkeänä osana toisen asteen oppilaitosten kasvattajayhteisöä ja toiminnallaan pyrkii lisäämään ehkäisevää päihdetyötä peruskoulun päättäneiden nuorten osalta. Tämä tavoite toteutui ja hankkeeseen saadun jatkorahoituksen turvin toiminta jatkuu ainakin vuoden 2026 loppuun asti. Toisen asteen oppilaitoksiin luotiin ehkäisevän päihdetyön suunnitelma oppilaitosnuorisotyön näkökulmasta ja oppilaitoksiin asennettiin nikotiini-kieltokyltit. Vuoden 2025 toisena tavoitteena oli kansainvälisen nuorisotyön kehittäminen. Opetushallitus myönsi Muonion kunnan nuorisopalveluille HOST-laatumerkin, joka mahdollisti sen, että

saamme koko sivistyspalveluiden arkeen lisää kansainvälisyyttä uusien vapaaehtoisten työntekijöiden avulla. Vuoden 2025 aikana nuorisopalveluissa työskenteli 4 kansainvälistä vapaaehtoista työntekijää touko-joulukuu välisenä aikana. Toiminta jatkuu toistaiseksi yhteistyössä nuorisokeskus Vasatoken kanssa.

Tulevina vuosina panostamme vahvasti lasten, nuorten ja nuorten aikuisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemiseen ja sen vuoksi turvallisten aikuisten määrä kunnassa on oleellisen tärkeä kaikille ikäryhmille. Perusnuorisotyö eli kaikille avoin ja yhteisöllinen nuorisotyön työmuoto on koko nuorisotyön kulmakivi. Tulevina vuosina kehitämme edelleen tiedolla johtamista Nuodo-järjestelmän kautta hankitulla tilastotiedolla nuorisopalveluiden käyttäjä- ja tapahtumamääristä. Nuodon kautta nuorilta saadun palautteen avulla pystymme parantamaan toiminnan laatua nuorilähtöisesti. Vuoden 2025 aikana nuorisopalveluiden kaikki Nuodoon kirjatut toiminnot keräsivät 9851 osallistujaa, toimintatunteja oli 1750 ja kaiken kirjatun toiminnan kokonaisarvosana oli 4,3.

KUNTASTRATEGIAA TUKEVAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET (1-3 KPL)

Talousarviotavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1.1.-31.12.2025
Fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja taloudellisen hyvinvoinnin vahvistaminen sekä kasvun ja oppimisen tukeminen; Yhdenvertainen ja saavutettava nuorisotyö Oppilaitosnuorisotyön kehittäminen, Ennalta ehkäisevä päihdetyö	Oppilaitosnuorisotyöntekijän tehtävän kuvan luominen yhteistyössä hankkeen toimijoiden kanssa. Oppilaitosnuorisotyön Muonion mallin luominen. Ehkäisevän päihdetyön toteuttaminen toisen asteen oppilaitosten arkeen.	Oppilaitosnuorisotyöntekijän tehtäväkuva luotu K/E Oppilaitosnuorisotyön suunnitelma, toteutunut K/E Toimintamalli ehkäisevän päihdetyön osalta toisen asteen oppilaitoksiin Muoniossa, toteutunut K/E	Toteutunut. Toteutunut. Toteutunut
Fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja taloudellisen hyvinvoinnin vahvistaminen sekä kasvun ja oppimisen tukeminen; Kansainvälisen nuorisotyön kehittäminen	Kehitetään yhteistyötä Nuorisokeskus Vasatoken kanssa muoniolaisille nuorille (5-10) järjestettävien nuorisovaihtojen sekä kansainvälisten vapaaehtoisten osalta. Etsitään aktiivisesti vaihtoehtoja nuorisotyöntekijöiden liikkuvuushankkeiden toteuttamiseksi ja näin ollen laajennetaan työntekijöiden osaaamista kansainvälisen	Nuorisovaihto, toteutunut K/E Kansainvälisten vapaaehtoisten työntekijöiden osallistuminen nuorisopalveluiden toimintoihin, toteutunut K/E	Osittain, suunnittelu aloitettu. Toteutunut.

	nuorisotyön toimintamalleihin.		
--	--------------------------------	--	--

LIIKUNTA- JA HYVINVOINTIPALVELUT

Tehtävän kuvaus

Liikunta- ja hyvinvointipalvelujen tehtävänä on edistää kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä huolehtia kuntalaisten mahdollisuudesta harrastaa liikuntaa ja olla fyysisesti aktiivisia. Kuntalaiset kaikissa ikäryhmissä ovat palvelujen kohderyhmänä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö on koko kunnan yhteinen tavoite, jonka koordinoimisvastuu on liikunta- ja hyvinvointipalveluissa. Onnellisen arjen ja hyvinvoinnin mahdollistaminen muoniolaisille vaatii vahvaa poikkihallinnollista yhteistyötä.

Liikunta- ja hyvinvointipalvelut tuottavat itse palveluita eri käyttäjäryhmille, mutta tehtäväkuvauksen tavoitteeseen pääseminen vaatii monialaista yhteistyötä alueen toimijoiden kanssa. Yhteistyötä tehdään Lapin hyvinvointialueen, kunnan eri yksiköiden, paikallisten yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa laadukkaiden palveluiden ja tavoitteellisen kehittämistyön toteutumiseksi.

Alueen liikuntaseurojen ja yhdistysten toimintaa tuetaan avustuksilla. Lisäksi urheilusaavutuksista palkitaan kunnassa hyväksytyjen kriteerien mukaisesti. Liikuntapaikkojen kunnosta huolehditaan yhteistyössä elinvoimapalveluiden kanssa ja kuntalaisia kannustetaan hyödyntämään näitä liikkumisen mahdollisuuksia myös omatoimisesti. Lisäksi liikkumisen kynnystä madalletaan tarjoamalla liikuntavälineitä kuntalaisten käyttöön.

Tehtäväaluevastaava: sivistysjohtaja

Tehtäväyksikkövastaava: liikunta- ja hyvinvointivastaava

Palvelulupaus ja yleistavoitteet

Kaiken liikunta- ja hyvinvointityön laaja-alaisena tavoitteena olivat onnelliset ja hyvinvoivat kuntalaiset. Vähän liikkuvien tavoittaminen ja aktivoiminen kunnan palvelutarjonnalla oli olennaista. Hyvinvointia edistävän liikunnan harrastamista ja arjen aktiivisuuden lisääntymistä tavoiteltiin kaikissa ikäryhmissä. Tarkoituksena oli täydentää kolmannen sektorin toimintaa liikunnan ja hyvinvoinnin kentällä. Palveluista halutaan saavutettavia ja kuntalaisten näköisiä.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi kunta teki ennaltaehkäisevää työtä yhteistyössä hyvinvointialueen ja yhdistysten kanssa. Toimintaa ohjaavat lakisääteiset suunnitelmat, joiden laatimisessa hyödynnettiin poikkihallinnollista yhteistyötä kunnan sisällä, hyvinvointialueen osaamista sekä osallistettiin paikallisia yhdistyksiä. Työikäisten elintapaneuvonta, koululaisten liikuntaneuvonta sekä ikäihmisten toimintatuokiot ovat käytännön terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen toimia.

Kuntalaisia aktivoidaan myös kampanjoilla, tapahtumilla ja tempauksilla. Liikunta- ja hyvinvointipalvelut osallistuivat asiantuntemuksellaan yhteistyössä muiden kunnan toimintayksiköiden, paikallisten yritysten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa tapahtumien, kerhojen, leiri- ja retkitoimin-

nan järjestämiseen. Yhdessä kunnan elinvoimaosaston kanssa kehitettiin toimivia liikunta- ja ulkoilu-paikkoja aktiivisuuden lisäämiseksi. Jotta hyvinvointia pystytään kunnassa kokonaisvaltaisesti lisää-mään, voimavaroja kohdennetaan tarveperustaisesti.

Hankkeet olivat olennainen osa liikunta- ja hyvinvointipalveluiden jatkuvaa kehittämistyötä kunta-laisten hyvinvointierojen kaventamiseksi. Liikkuva koulu - toimintaa kehitettiin ja elintapaneuvontaa pilotoitiin peruskoululla Aluehallintoviraston myöntämän rahoituksen turvin. Hankerahoituksella saadaan toiminta jatkumaan ainakin lukukauden 2025-2026 loppuun asti. Kehitystyö on merkittävä askel kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi ja toimien kohdentamiseksi terveyden näkökulmasta tukea eniten tarvitseville. Kehittämistyön jatkuvuuden takaamiseksi rahoitus- ja hanketilannetta seu-rattiin aktiivisesti. Tavoitteena on jatkaa ja laajentaa peruskoululaisia koskeva elintapaneuvonnan hanke toiselle asteelle sekä edelleen kehittää perheliikuntaa hankerahoituksella.

Seurasimme toimintalupauksen vaikuttavuutta mm. seuraavilla indikaattoreilla

Indikaattori	2025	2024	2023	2022	2021
Liikunnan edistäminen kunnissa – TEA, pistemäärä		57	-	68	-
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVEI-mittaus), % 8.lk. oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky	57,1%	46,4%	33,3%	60,9%	31,2 %
Hyte-kerroin, 0–100	64	74	70	74	77
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 v. täyttäneillä / 10 000 asukasta	Ei uutta tietoa saatavilla	340,8	321,3	456,6	413,5
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen (K/E)	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	-

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Tehtäväalueelle siirtyneet kunnan lakisääteiset terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisen tehtävät mahdollistavat liikunta- ja hyvinvointipalveluissa entistä vahvemman tiedolla johtamisen sähköisen hyvinvointikertomuksen tarjoaman tiedon avulla sekä siten voimavarojen kohdentamisen tarveperusteisesti. Kuitenkin yhteiskunnallisten muutosten ja digitaalisuuden lisääntymisen aiheuttama arjen passivoituminen kaikissa ikäryhmissä haastoi tehtäväyksikön resurssien riittämistä.

Liikunta- ja hyvinvointivastaavan tehtävä jakautuu 50 % liikuntapalveluihin ja 50 % terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Liikunnanohjaajan tehtävä jakaantuu 60% liikuntapalveluihin ja 40% terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Liikunnanohjaajan toimi vakinaistettiin huhtikuussa 2025.

Tehtäväalueen tehtäväkuvat on tarkastettu. Liikunta- ja hyvinvointivastaava mm. vastaa liikuntapalveluiden sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lakisääteisistä hallinnollisista tehtävistä ja toimii tehtäväyksikön esihenkilönä. Hän vastaa palvelujen järjestämisestä, suunnittelusta ja kehittämisestä sekä yhteistyöstä eri toimijoiden välillä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lakisääteinen

kokonaisuus on laaja. Jatkossa tuleekin yhä tarkastella, miten työtä jaetaan hyvinvoinnin-, terveyden- ja turvallisuuden työryhmän (hytetu-työryhmä) sekä liikunta- ja hyvinvointivastaavan välillä niin, että hyvinvoinnin edistäminen näkyy ja tulee näkyväksi kunnan kaikilla toimialoilla.

Liikunnanohjaaja vastaa pitkäjänteisen, suunnitelmallisen asiakaspintatyön käytännön toteutuksesta eri muodoissaan, eri ikäryhmille. Tämä tarkoittaa perinteisten liikuntaryhmien ohella yhä suurenevissa määrin fyysisesti passiivisten tavoittamista ja aktivoimista muun muassa elintapaneuvonnan keinoin. Elintapaneuvonnan palvelupolku Tunturi-Lappiin 2022-2024 – hankkeessa kehitetty työikäisten elintapaneuvonnan palvelu pyritään juurruttamaan osaksi Liikunta- ja hyvinvointipalveluiden vakituista toimintaa. Olemme mukana Lapin hyvinvointialueen elintapaneuvonnan pilottihankkeessa asiakkaiden ohjautuvuuden lisäämiseksi hyvinvointialueelta. Valtion Suomi liikkeelle – hankeavustuskokonaisuuden tarjoamia mahdollisuuksia hyödynnettiin erityisesti lasten, nuorten ja perheiden aktivointiin.

Liikuntaolosuhteet ovat olennainen osa liikuntapalveluiden järjestämisestä ja liikunta-aktiivisuuden lisäämistä. Yhteistyötä ulkoliikuntapaikoista vastaavan elinvoimapalveluiden kanssa jatkettiin laadukkaiden olosuhteiden tuottamiseksi.

Paikallisten yhdistysten toiminta on merkittävässä roolissa kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Kylätoimijoille ja yhdistyksille tarjottiin monipuolisia tukitoimia kuten järjestettiin yhdistysfoorumeita, tarjottiin kaksi eri koulutusta, jaettiin avustuksia sekä tarjottiin neuvontaa kehittämis- ja hanketyöhön. Viestinnän tueksi kunnan sivuille luodun tapahtumakalenterin käyttöä tehostettiin edelleen kuntien tapahtumisen vuosikellolla. Paikallisia yhdistyksiä osallistettiin palveluiden suunnitteluun ja toteutukseen. Yhteistyötä pyritään jatkuvasti kehittämään, jotta julkisen ja kolmannen sektorin toimet tukisivat ja täydentäisivät toisiaan.

Yhdenvertaisuus ja päihteettömyys ovat kunnan arvoja, jotka liikunta- ja hyvinvointipalvelut huomioivat osaltaan kaikessa toiminnassaan. Toimintaa järjestettiin eri kohderyhmät huomioiden sekä järjestettiin kaikille avointa toimintaa ja tapahtumia. Järjestämämme ja tukemamme toiminta on päihteetöntä. Viestimme selkeästi useissa eri kanavissa mahdollisimman laajan saavutettavuuden takaamiseksi.

KUNTASTRATEGIAA TUKEVAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET (1-3 KPL)

Talousarviota-voite	Toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1.1.-31.12.2025
Fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja taloudellisen hyvinvoinnin tukeminen; Laadukas liikunnanohjaus ja elintapaneuvonta	Asiakaspintatyön resurssien riittävyyden varmistaminen	Liikunnanohjaajan tehtävä vaki-naistettu, toteutunut K/E	Toteutunut.
	Tapahtumat, liikuntaryhmät, yhteiset toimintamallit eri kohderyhmille	Kuukausittain toteutuneet ohjaustuokiot, tapahtumat ja tempaukset lkm/kk	Toteutunut (69,3/kk, yht. 8455 käyntiker-taa/vuosi).
		Eri kohderyhmät on huomioitu toiminnassa, toteutunut K/E	Toteutunut.
	Vakiinnutetaan ja	Soveltavan liikunnan tarjontaa	

	kehitetään edelleen elintapaneuvonnan palvelupolkua ja yhteistyörakenteita Laajennetaan elintapaneuvontaa uusiin kohderyhmiin, kohderyhmälle soveltuvalla tavalla	on kehitetty, toteutunut K/E Työikäisten elintapaneuvonta on vakiinnutettu osaksi palvelutarjontaa, toteutunut K/E Elintapaneuvonnan asiakkaista vähintään 50 % suosittelisi palvelua edelleen, toteutunut K/E Elintapaneuvontaa on pilotoitu peruskouluikäisten kohderyhmässä, toteutunut K/E	Toteutunut. Toteutunut. Toteutunut, 95%. Toteutunut.
Moniammatillinen yhteistyö ja yhteistyö hyvinvointialueen kanssa; Sotetu-palveluiden kehittäminen ja moniammatillisen yhteistyön vahvistaminen em. palveluissa	Jatketaan ja kehitetään yhteistyötä Lapin hyvinvointialueen ja järjestöjen kanssa - järjestetään yhdessä tapahtumia, kerhoja ja harrastuksia	Viranhaltija on osallistunut Laphan elintapaohjausprosessin kehitystyöhön, toteutunut K/E Viranhaltija on osallistunut Laphan järjestämiin alueellisiin hytetu-neuvotteluihin, toteutunut K/E Eri toimijoiden kanssa yhteistyössä toteutettujen toimintojen lkm/vuosi, joista kunnan ulkopuolisten toimijoiden kanssa yhteistyössä toteutettujen toimintojen lkm/vuosi Tapahtumien vuosikelloa suunniteltu yhdessä yhdistysten kanssa, toteutunut K/E Järjestetty vähintään kaksi yhdistysfoorumia vuodessa, toteutunut K/E	Toteutunut Toteutunut Toteutunut (eri toimijoiden kanssa 26/vuosi, kunnan ulkopuolisten toimijoiden kanssa 10/vuosi). Toteutunut. Toteutunut.

Rakentava keskustelukulttuurin ylläpito, tiedolla johtaminen ja vaikuttavuus; Kunnan hyvinvointia edistävä työ ja hyvinvointikertomus tiedolla johtamisen välineenä	Hytetu-työryhmän toiminnan kehittäminen	Hytetu-työryhmä kokoontunut vähintään neljästi vuodessa, toteutunut K/E	Osittain (3/vuosi).
	Hyvinvointikertomuksen käyttöönotto tiedolla johtamisen välineenä	Kunnan eri toimialat osallistettu hyvinvointikertomustyöhön, toteutunut K/E	Toteutunut.
		Laaja hyvinvointikertomus laadittu, toteutunut K/E Hyvinvoinnin indikaattoritiedon yhteenvetoa esitelty ja käsitelty kunnan eri toimialojen kanssa yhdessä, esimerkiksi laajennetussa johtoryhmässä, toteutunut K/E	Toteutunut. Toteutunut.